

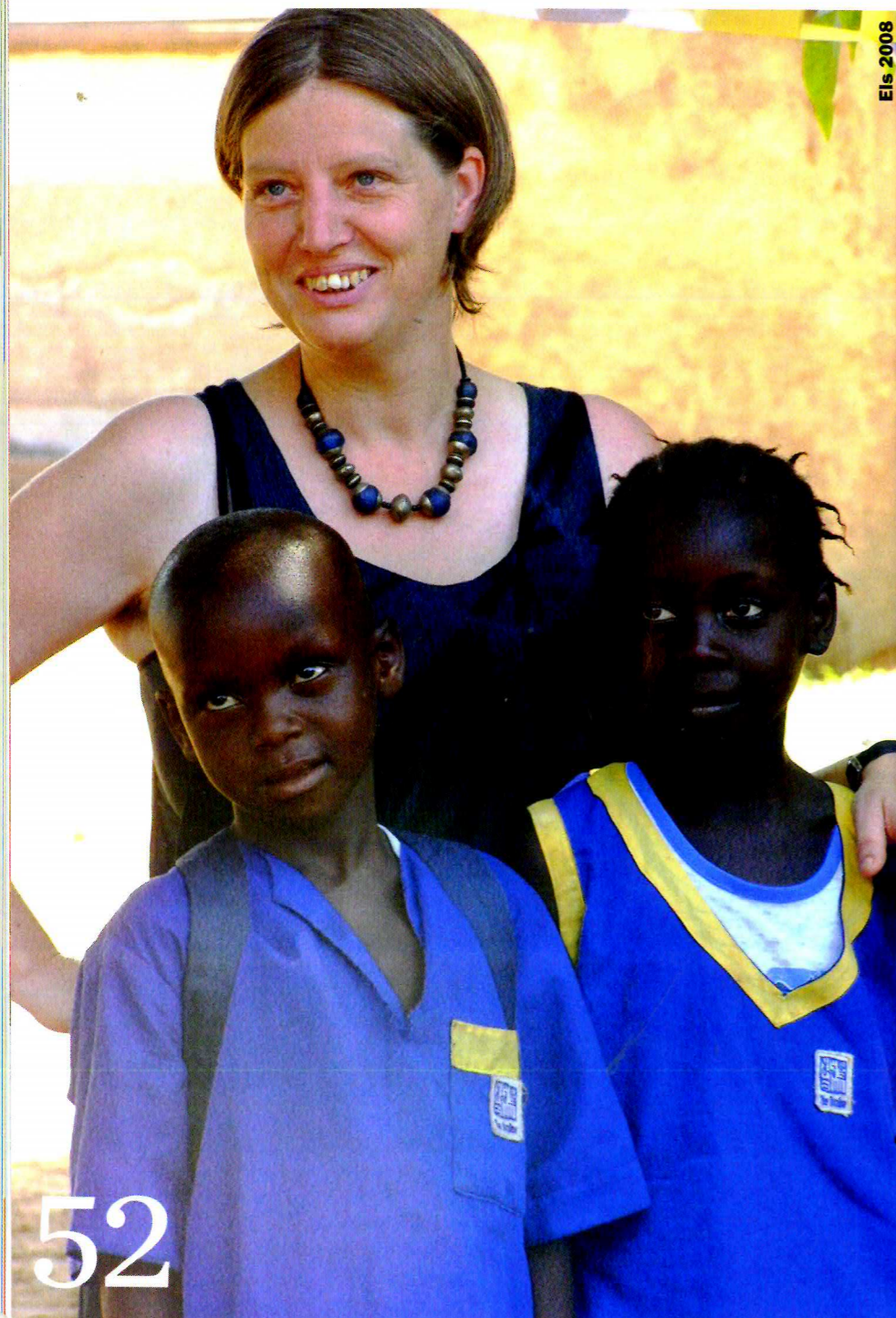

Els 2014

ELS SALEMBIER:

'ER ZIJN MEER DAN GELIJKENISSEN VERSCHILLEN.'

Wat gebeurt er als een Belgische juf tien jaar in Gambia woont? In het geval van Els twee dingen: Je zoekt daar een school die je bevalt, en als je ze niet vindt, start je er een. En wat als je terugkomt? Dan blijft je project inspireren.

Els 2008

Het is zes uur als we aanbellen in GVBS Sint-Anna. Laat, maar directrice Els Salembier stelt ons gerust dat ze toch nog aan het werk was. Ze heeft er een drukke maandag op zitten. Een vervanger inwerken in de derde graad, overleg met het secretariaat, massa's mail beantwoorden en tussendoor een geschaafde knie verzorgen. "Mijn bureau is naast de EHBO-post," lacht ze. "En aangezien we een kleine, laagdrempelige school zijn, spring ik in waar het nodig is." Na vier jaar is ze weer helemaal ingeburgerd in haar geboortedorp Hamme, na een lange periode in Gambia. Als coördinator voor ngo Bevrijde Wereld organiseerde ze inleefreizen voor jonge leerkrachten. Op zo'n reis ontmoette ze haar ex-man, waarna ze besloot haar werk vanuit Afrika verder te zetten. Het was het begin van een intensieve periode, waarin ze het land en zijn scholen van binnenuit leerde kennen, haar dochter Maïmouna kreeg en ... een school opstartte.

Wie doet mee?

Els: "Waar ik woonde waren er scholen, maar ik stelde hun aanpak in vraag. Ik wou leerlingen actief laten deelnemen aan het leerproces, in plaats van ze urenlang aan hun stoel te nagelen om in groep het alfabet op te dreunen. Hervormingen waren helaas geen optie, vooral uit schrik voor commentaar van de ouders. Omdat ik de bestaande scholen niet kon veranderen, ben ik dan maar met een nieuwe begonnen."

In onze buurt woonden veel kinderen die niet naar school gingen. Samen met een handvol vrijwilligers probeerde ik ze te bereiken met affiches. 'Wij beginnen met een kleuterschool. Doe je mee?' Zestien kinderen schreven zich in. De ouders die niet reageerden, deden dat zelden omdat ze onderwijs niet belangrijk vonden. Het was meer omdat ze wilden verstoppen dat ze arm waren. Afrikanen zijn niet anders dan de mensen hier: je toont je miserie niet aan de eerste de beste bezoeker."

The Swallow groeide snel en kan nu rekenen op volle kleuter- en lagere klassen, een actief team van medewerkers, enthousiaste ouders en een ondersteunende vzw in België. Elk jaar zijn er boeiende uitwisselingen tussen Gambiaanse en Belgische leerkrachten, vooral studenten uit de lerarenopleiding. Els werkt nog alleen ondersteunend mee.

Els: "Toen mijn opdracht voor de ngo afliep, ben ik teruggekomen. Ik had tien volle, maar ook harde jaren achter de rug en voelde de behoefte om te herbronnen."

Uitwisseling gezocht

Dat de band met The Swallow blijft, blijkt uit het uitwisselingsproject dat Els opzette met Sint-Anna.

Els: "Er zijn natuurlijk verschillen tussen België en Gambia, maar als je naar het dagelijks leven van de mensen kijkt, zie je toch vooral gelijkenissen. Om dat duidelijk te maken, moesten de kinderen in beide landen foto's maken rond thema's als 'persoonlijke interesse', 'familie', 'huis', 'school', 'wat leer ik op school' enz. Hiermee werd een gezamenlijke collage gemaakt, die ze aan elkaar bezorgden."

Sommige parallellen lagen voor de hand, andere verrasten de kinderen. Dat zowel in België als in Gambia het vuilnis gesorteerd wordt bijvoorbeeld. Hier om industrieel te recycleren, daar omdat de mensen zelf zo veel mogelijk spullen een tweede leven geven. • Daarna hebben we gewerkt rond projecten als duurzame gezondheid. In België deden we dat door kinderen al spelend bewust te maken van het belang van milieu en natuur. In Afrika lag de nadruk op preventieve gezondheidszorg. De inhoud was in de twee landen anders, maar het basisconcept en de doelstelling waren dezelfde. Door de samenwerking werd de aanpak uitgediept." Ook het opvoedingsproject dat Els voor The Swallow schreef, werd uit de kast gehaald. Els: "Ik gebruik dezelfde bouwstenen voor mijn project hier. We werken met zes basisnoden: duurzame gezondheid, veiligheid, verbondenheid, respect, betrokkenheid, expressie en zelfontplooiing." En de collega's? "Die zijn er blij mee. Toen ik hier toekwam, liep er veel fout. De leerkrachten wilden graag een nieuwe richting uit, maar wisten niet goed waar naartoe. Mijn eerste weken hier heb ik veel geobserveerd en goed geluisterd. Vervolgens heb ik een lijst uitgedeeld met 33 voorstellen waaruit ze mochten kiezen. Ze kozen ze allemaal. Als dat geen signaal was voor verandering!"